

## คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

### ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ มีหลักการใช้คำย่อชื่อ พระไตรปิฎก โดยเริ่มจากอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ตามด้วยวงเล็บฉบับที่ใช้แล้วตามด้วย เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น - ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๐/๙๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สीलขันธวรรค พระไตรปิฎกฉบับ ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๐ หน้า ๙๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

### พระวินัยปิฎก

| เล่ม | คำย่อ                     | ชื่อคัมภีร์ | ภาษา      |
|------|---------------------------|-------------|-----------|
| ๑    | วิ.มหา. (ไทย) = วินัยปิฎก | มหาวิภังค์  | (ภาษาไทย) |
| ๔    | วิ.ม. (ไทย) = วินัยปิฎก   | มหาวรรค     | (ภาษาไทย) |

### พระสุตตันตปิฎก

| เล่ม | คำย่อ                         | ชื่อคัมภีร์                | ภาษา      |
|------|-------------------------------|----------------------------|-----------|
| ๙    | ที.สี. (ไทย) = สุตตันตปิฎก    | ทีฆนิกาย สीलขันธวรรค       | (ภาษาไทย) |
| ๑๐   | ที.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก     | ทีฆนิกาย มหาวรรค           | (ภาษาไทย) |
| ๑๑   | ที.ปา. (ไทย) = สุตตันตปิฎก    | ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค         | (ภาษาไทย) |
| ๑๒   | ม.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก      | มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์     | (ภาษาไทย) |
| ๑๓   | ม.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก      | มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก์  | (ภาษาไทย) |
| ๑๔   | ม.อุ. (ไทย) = สุตตันตปิฎก     | มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก์   | (ภาษาไทย) |
| ๑๙   | ส.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก      | สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค    | (ภาษาไทย) |
| ๒๐   | อง.เอกก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก  | อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต    | (ภาษาไทย) |
| ๒๑   | อง.จตุกก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก | อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต   | (ภาษาไทย) |
| ๒๒   | อง.ปญจก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก  | อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต    | (ภาษาไทย) |
|      | อง.ฉก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก    | อังคุตตรนิกาย ฉกนิบาต      | (ภาษาไทย) |
| ๒๔   | อง.ทสก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก   | อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต     | (ภาษาไทย) |
| ๒๕   | ขุ.ธ. (ไทย) = สุตตันตปิฎก     | ขุททกนิกาย ธรรมบท          | (ภาษาไทย) |
|      | ขุ.อิติ. (ไทย) = สุตตันตปิฎก  | ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ      | (ภาษาไทย) |
| ๒๖   | ขุ.เถร. (ไทย) = สุตตันตปิฎก   | ขุททกนิกาย เถรคาถา         | (ภาษาไทย) |
| ๓๑   | ขุ.ป. (ไทย) = สุตตันตปิฎก     | ขุททกนิกาย ปฏิสัมภีทามวรรค | (ภาษาไทย) |

### พระอภิธรรมปิฎก

| เล่ม | คำย่อ         | ชื่อคัมภีร์            | ภาษา      |
|------|---------------|------------------------|-----------|
| ๓๕   | อภิ.วิ. (ไทย) | = อภิธรรมปิฎก วิภังค์  | (ภาษาไทย) |
| ๓๖   | อภิ.ธ. (ไทย)  | = อภิธรรมปิฎก ธาตุกถา  | (ภาษาไทย) |
| ๓๗   | อภิ.ก. (ไทย)  | = อภิธรรมปิฎก กถาวัตถุ | (ภาษาไทย) |

### ปกรวิเสส

| คำย่อ          | ชื่อคัมภีร์      | ภาษา      |
|----------------|------------------|-----------|
| วิสุทธิ. (ไทย) | วิสุทธิมรรคปกรณ์ | (ภาษาไทย) |

### ข. คำย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถา

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยใช้เฉพาะอรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัย ๙๑ เล่ม พุทธศักราช ๒๕๓๔ มีหลักการใช้คำย่อโดยเริ่มจากอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ตามด้วยวงเล็บฉบับที่ใช้ แล้วตามด้วย เล่ม/ภาค/ตอน/หน้า ตามลำดับ เช่น - ชุ.อิตฺติ.อ. (ไทย) ๑/๔/-/๖๙๕ หมายถึง พระสูตรตันตปิฎกชุตกนิกาย ปรมัตถทีปนี อิติวุตตกอรรถกถา ฉบับภาษาไทย เล่ม ๑ ภาค ๔ หน้า ๖๙๕ ฉบับมหาวิทยาลัย ๙๑ เล่ม พุทธศักราช ๒๕๓๔

### อรรถกถาพระวินัย ภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัย

| เล่มที่ | เล่ม | ภาค | ตอน | คำย่อ           | ชื่ออรรถกถา                     |
|---------|------|-----|-----|-----------------|---------------------------------|
| ๑       | ๑    | ๑   | -   | วิ.มหา.อ. (ไทย) | สมันตปาสาทิกา มหาวิภังค์อรรถกถา |

### อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัย

| เล่มที่ | เล่ม | ภาค | ตอน | คำย่อ              | ชื่ออรรถกถา                       |
|---------|------|-----|-----|--------------------|-----------------------------------|
| ๔๕      | ๑    | ๔   | -   | ชุ.อิตฺติ.อ. (ไทย) | ปรมัตถโชติกา อิติวุตตกอรรถกถา     |
| ๕๐      | ๒    | ๓   | ๑   | ชุ.เถร.อ. (ไทย)    | ปรมัตถโชติก เถรคาถาอรรถกถา        |
| ๖๖      | ๕    | ๑   | -   | ชุ.ม.อ. (ไทย)      | สัทธัมมปัตตโชติกา มหานิเทศอรรถกถา |

### ค. คำย่อชื่อคัมภีร์ฎีกา

การอ้างอิงคัมภีร์ฎีกาให้ใช้ระบบอักษรย่อ ตามที่ทางบัณฑิตวิทยาลัยกำหนดไว้ โดยระบุชื่อคัมภีร์ตามด้วยเล่ม (ถ้ามี) / ข้อ / หน้า เช่น วิสุทธิ. (บาลี) ๑/๑๗๘/๒๖๒. หมายถึง ปกรวิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรวิเสโส เล่ม ๑ ข้อ ๑๗๘ หน้า ๒๖๘, วิสุทธิ (บาลี) ๒/๑๔-๑๕ หมายถึง ปกรวิเสสภาษาบาลี ฉบับวิสุทธิมคคสส ทูตโย ภาโค มหามกุฏราชวิทยาลัย เล่ม ๒ หน้า ๑๔-๑๕, วิสุทธิ (ไทย) ๒/๒๕-๒๘ หมายถึง หมายถึง วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๒ ตอน ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๕-๒๘ ฉบับมหา มกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๐

#### ฎีกาพระวินัย

| คำย่อ             | ชื่อคัมภีร์     | ภาษา       |
|-------------------|-----------------|------------|
| วชิร.ฎีกา (บาลี)  | วชิรพุทธิฎีกา   | (ภาษาบาลี) |
| สารตถ.ฎีกา (บาลี) | สารัตถทีปนีฎีกา | (ภาษาบาลี) |
| วิมติ.ฎีกา (บาลี) | วิมติวินทนีฎีกา | (ภาษาบาลี) |

#### ฎีกาปกรณ์วิเสส

| คำย่อ               | ชื่อคัมภีร์                   | ภาษา       |
|---------------------|-------------------------------|------------|
| วิสุทธิ.ฎีกา (บาลี) | ปรมตถมณชฺสา วิสุทธิมคคมหาฎีกา | (ภาษาบาลี) |
| วิภาวินี. (บาลี)    | อภิธมมตถภาวินีฎีกา            | (ภาษาบาลี) |